

Speciallæge Kirsten Holst
Frederiksværksgade 1, 3400 Hillerød
www.gynholsthillerød.dk
Kirsten@gynholsthillerød.dk
tlf. 4826 8081 mellem kl. 9.00 og 12.00

ABORT I SPECIALLÆGEPRAKSIS

Inden du bestemmer dig for abort, bør du læse Komiteen for Sundhedsoplysning's pjecer **Abort** og **Hvornår vil du have børn** (www.sundhedsoplysning.dk). Hvis du er i tvivl, kan du få hjælp til afklaring ved en støttesamtale hos din egen læge eller en anden praktiserende læge efter eget valg, hos Mødrehjælpen, i amternes familie-afdelinger eller i foreningen Sex & Samfunds Præventions- og Rådgivningsklinik i København. Du kan vælge mellem medicinsk abort og kirurgisk abort.

FORDELE OG ULEMPER VED MEDICINSK OG KIRURGISK ABORT I SPECIALLÆGEPRAKSIS	
FORDELE	
MEDICINSK ABORT	KIRURGISK ABORT
• du er vågen og med i hele processen, fordi du ikke skal bedøves • behandling uden ventetid • du aborterer på naturlig vis	• du er vågen og med i hele processen, fordi du får lokalbedøvelse • behandling med meget kort ventetid • det er næsten altid overstået med det samme • du bløder mindre og kortere
ULEMPER	
• du aborterer hjemme • du skal tage smertestillende medicin for veagtige smerter • 5% skal efterfølgende gennem en kirurgisk abort • du bløder mere og længere • anvendes ikke ved graviditets-længde over 7 uger	• du har større risiko for infektion og kirurgiske komplikationer • 2% skal efterfølgende gennem endnu en kirurgisk abort

MEDICINSK ABORT OP TIL 49 DAGE EFTER SIDSTE MENSTRUATION

Dag	Dato	Kl.	Hvad skal der ske?
1.a			Informeret samtykke, Gynækologisk undersøgelse, blodprøver, prævention
1.b			3 Mifegyn tabletter 0 600 mg
3.			Cytotec vagitorier = 0,6 mg
4.			Kontrol, Ultralydsskanning
5.			Starter på P-piller, tages i mindst 1 cyklus
14.			Kontrol, Ultralydsskanning, Gynækologisk undersøgelse, Graviditetshormon

Dag 1.a

Først optages journal, og der foretages en gynækologisk undersøgelse inkl. ultralydsskanning, undersøgelse for klamydia. Blodprøver til bestemmelse af blodtype, tages på Hillerød Hospital, men KUN, hvis du skal have en kirurgisk abort.

Hvis du er blevet gravid med spiral fjernes denne samtidig.

Derpå gennemgås denne vejledning om abortproceduren, det forventede normale forløb, og om de komplikationer, der kan opstå.

Navn: CPR   Vaginal ultralydsskanning den   Viser   Aftalt prævention

Således informeret kan du nu tage endelig stilling til behandlingen. Så underskriver du den skriftlige abortanmodning, hvoraf det også fremgår, at du har modtaget og forstået informationen, hvorpå aftales en plan for behandlingen (se skemaet på forrige side). Til sidst vejledes du om og vælger den form for prævention, som du ønsker at anvende efter aborten.

NB.

Ved medicinsk abort sker afstødningen i hjemmet. Du bør derfor ikke være overladt til dig selv. Du bør altså sikre dig opbakning fra en person, som du har tillid til, som kan være til stede, og som kan

hjælpe dig, i det omfang du behøver hjælp.

Dag 1.b

Inden du går hjem tager du 3 Mifegyn tabletter på en gang. Mifegyn er et antihormon, som resulterer i at graviditeten går til grunde. Mifegyn giver meget sjældent bivirkninger. På den anden side er der nogle sjældne situationer, hvor brugen af Mifegyn frarådes (se kontrolskema nedenfor).

KONTROLSKEMA FOR MIFEGYN Hvis du lider af en af nedenstående sygdomme, må du ikke tage Mifegyn		
Sygdom	Jeg lider ikke af	Jeg lider af .....
Kendt allergi overfor Mifegyn tabletter (hvis du har fået det før)		
Svær ikke-behandlings-kontrolleret astma		
Arvelig urinsyreigt		
Nyresvigt		
Binyresvigt		
Leversvigt		
Underernæring		
Koagulationsdefekter		

Dag 3.

To dage senere gives 3 Cytotec vagitorier på en gang. Undtaget er de få (3%), som aborterer forinden. Cytotec får livmoderen til at trække sig sammen, hvorved graviditeten afstødes. Der er nogle sjældne situationer, hvor brugen af Cytotec frarådes (se kontrolskema nedenfor).

KONTROLSKEMA FOR CYTOTEC Hvis du lider af en af nedenstående sygdomme, må du ikke tage Cytotec		
Sygdom	Jeg lider ikke af	Jeg lider af .....
Kendt allergi overfor Cytotec vagitorier		

(hvis du har fået det før)		
Svær åreforkalkning		
Hjertekramper		
Grøn stær		

Cytotec giver især bivirkninger fra mave-tarmkanalen (se skema nedenfor). Cytotec kan også give forstørrelser, og derfor skal aborten gennemføres på den ene eller den anden måde.

BIVIRKNINGER TIL CYTOTEC	
Symptom:	% kvinder
Kvalme	28
Opkastning	17
Diarre	3

I de fleste tilfælde indtræder aborten indenfor de følgende 24 timer. Den ledsages af blødning og menstruationslignende smerter, som i langt de fleste tilfælde har karakter af en meget kraftig menstruation. Smerterne lindres med Panodil og/eller Kodein tabletter, begge kan købes i håndkøb.

SMERTELINDRING		
Præparat	Styrke	Dosering
Pamol tabletter	500 mg	2 tabletter hver 3. time, det 1. halve døgn
Seractiv	400 mg	1 tablet hver 3.time

NB.

I meget få tilfælde kan blødningen være så kraftig, at der er behov for akut hjælp. Hvis du har behov for akut hjælp, hvad enten det er på grund af meget kraftig blødning eller meget stærke smerter, kan du efter at have ringet hertil forinden på **tlf. 48 22 29 32**, henvende dig her eller på Hillerød Sygehus **tlf. 48 29 59 65**, hvor der er gynækologisk assistance. Du skal medbringe denne vejledning, som tjener som henvisning.

Dag 4.

Dagen efter foretages ultralydsskanning, hvorved kontrolleres, at afstødning har fundet sted.

Hos ca. 5% har afstødning endnu ikke fundet sted. Forløbet herefter afhænger både af dine ønsker og af min vurdering. Aborten skal under alle omstændigheder gennemføres, fordi Cytotec kan give fosterskader. Behandlingsmulighederne er et nyt forsøg med Cytotec alternativt kirurgisk abort.

Dag 5.

Blødningen stopper ikke med det samme. Almindeligvis vil der være blødning af op til menstruationsstyrke i op til 2 uger. Men blødningen er betydelig mindre, hvis du tager P-piller. P-pillerne skal tages i mindst en cyklus, det vil sige i 3 uger.

NB:

Du bør ikke rejse væk så længe fuldstændig afstødning ikke er registreret. Hvis du nødvendigvis må rejse væk, skal der forinden være truffet aftale om kontrol hos en speciallæge ved rejsemålet.

Dag 14.

Ved den afsluttende undersøgelse foretages ultralydsskanning af livmoderen og måling af graviditetshormon for endegyldigt at fastslå, at fuldstændig afstødning har fundet sted.

KIRURGISK ABORT FØR UDGANGEN AF 9. SVANGERSKABSUGE

KIRURGISK ABORT			
Dag	Dato	Kl.	Hvad skal der ske?
1.			Abortanmodning, Informeret samtykke, Gynækologisk undersøgelse, Blodprøver
2.a			2 Cytotec tabletter i skeden 4 timer før indgrebet
2.b			Kirurgisk abort i lokalbedøvelse
3			Evt. Anti-D og Opbakning ved behov

Dag 1.

Først optages journal og der foretages en gynækologisk undersøgelse inklusiv ultralydsskanning, undersøgelse for klamydia og blodprøver til måling af blodprocent og bestemmelse af blodtype. Hvis din blodtype er Rhesus Negativ, det vil sige du ikke har Rhesus-strukturen på dine røde blodlegemer, skal du senest 72 timer efter indgrebet have Anti-D, som forhindrer at du udvikler antistoffer mod Rhesus-strukturen.

Hvis du er blevet gravid med spiral, fjernes denne samtidig.

Derpå gennemgås denne vejledning om abortproceduren, det forventede normale forløb, og om de komplikationer, der kan opstå.

Således informeret kan du nu tage endelig stilling til behandlingen. Så underskriver du den skriftlige abortanmodning, hvoraf det også fremgår, at du har modtaget og forstået informationen. Så aftales en plan for behandlingen (se skemaet på forrige side), og du får 2 Cytotec tabletter, som du skal tage i skeden 4 timer før indgrebet (se skema nedenfor). Til sidst vejledes du om og vælger den form for prævention, som du ønsker at anvende efter aborten.

KONTROLSKEMA FOR KIRURGISK ABORT I disse tilfælde bør kirurgisk abort foregå under indlæggelse på hospital		
Sygdom	Jeg lider ikke af	Jeg leder af .....
Kendt allergi overfor lokalbedøvelse		
Svær hjertesygdom		
Andre kroniske sygdomme – hvilke?		

Dag 2.

Hjemme 4 timer før indgrebet oplægger du 2 Cytotec tabletter dybt i skeden. Cytotec blødgør livmoderhalsen.

Ved indgrebet anlægges først lokalbedøvelse – den samme form for bedøvelse som din tandlæge anvender. Når bedøvelsen 5 min. senere virker, tømmes livmoderhulen med en sugeanordning. Efterfølgende foretages ultralydsskanning af livmoderen for at kontrollere, at indgrebet er udført korrekt.

Kirsten Holst

Opdateret jan. 2012